

București. În expunerea sa „*Elemente ale moștenirii geto-dace în creația materială și spirituală a românilor*” s-au analizat o serie de argumente lingvistice, obi-

ceiuri și dovezi de cultură materială a românilor, ajungându-se la concluzia că moștenirea geto-dacă este extrem de bogată. Poporul român este moștenitorul

culturii daco-romane, iar moștenirea sa cea mai de preț este limba și glia românească.

— PETRE VLĂDILĂ —

Muzeul județean de istorie și artă Bacău: „Carpica”, XII, 1980

Cel de-al XII-lea volum al publicației muzeului băcăuan înmănunchiază în prima sa parte un număr de studii prin care colectivul redacțional a dorit să marcheze marele eveniment aniversat anul trecut de către întregul nostru popor — împlinirea a 2050 de ani de la constituirea primului stat dac centralizat și independent. Studiile abordează probleme privind civilizația geto-dacă, legăturile intense ce au existat între geto-dacii aflați la est și vest de Munții Carpați, evocarea marcantei personalități a ultimului rege dac — Decebal (Bucur Mitrea, *Tezaurul monetar de la Panciu și legăturile dintre dacii de la est și vest de Carpați în timpul lui Burebista*; Ștefan Olteanu, *Permanențe ale civilizației geto-dacice și daco-romane în structura societății medievale românești*; Liviu Ștefănescu, *Elemente ale suprastructurii politice românești moștenite de la geto-daci*; Traian Cantemir, *Decebal în epopeele naționale*; Sever Dumitrașcu, *Utilitate și artă în ceramica dacică din Crișana*; Dumitru Zaharia, *Dacia în viziunea lui Ludovic Ferdinand Marsili*). Suportul științific al studiilor îl constituie numeroasele cercetări arheologice, analizele fizico-chimice de laborator a materialelor descoperite, multiplele referințe de specialitate aflate în alte materiale.

Demn de remarcat este faptul că autorii nu s-au oprit doar la prezentarea datelor de epocă ci au ilustrat modul cum numeroase elemente și practici ale strămoșilor noștri s-au perpetuat peste veacuri, fiind preluate și intens folosite de către poporul român.

Un studiu de un deosebit interes semnează Ioan Mitrea care reușește să redea un amplu tablou al istoriei și culturii populației

românești autohtone din regiunea centrală a Moldovei în perioada secolelor VI—IX (*Regiunea centrală a Moldovei dintre Carpați și Siret în secolele VI—IX e.n.*). Autorul reconstituie tipurile de așezări și locuințe cu anexe, ritul funerar practicat, ceramica, uneltele din fier, bronz și os, elemente de port și podoabe, arme folosite de români, influențele bizantine, pătrunderea și așezarea slavilor și conviețuirea acestora cu autohtonii. După cum se poate constata o problemă complexă, bine argumentată teoretic și susținută cu numeroase trimiteri la mărturii documentare și arheologice. Se adaugă o bogată ilustrație.

Ultimele două studii, din cadrul rubricii **Arheologie-istorie**, se referă la probleme de ordin economic legate de teritoriul Moldovei, în epoca feudală (Alexandru Artimon, *Un tezaur monetar de aur din secolele XVI—XVII descoperit în comuna Ștefan cel Mare*; Ioan Murariu, *Unii factori care au frânat dezvoltarea comerțului intern al Moldovei, la sfârșitul secolului al XVIII-lea și în primele decenii ale secolului al XIX-lea*). Materialul lui Ioan Murariu constituie o minuțioasă și pertinentă trecere în revistă a elementelor care frâneau dezvoltarea comerțului moldovenesc la sfârșitul feudalismului: monopoliurile și privilegiile, târgurile de pe moșiile boierești, vămile interne, starea rea a căilor de transport și costul ridicat al căraușiei, marea varietate a unităților de măsură folosite ce dădea naștere la abuzuri, numeroasele monede străine în circulație etc.

A doua rubrică a volumului, **Etnografie**, cuprinde un număr de patru studii ce își propun să prezinte date și mărturii referitoare la două ocupații țărănești —

albinăritul și ceramica — și la arhitectura populară atât laică cât și de cult (Maria Comșa, *Albinăritul pe teritoriul României în mileniul I e.n.*; Dorinel Ichim, *Monumentul de arhitectură populară din Dărmănești-Bacău*; Feodosia Rotaru, *Ceramica populară din județul Bacău*; Dorinel Ichim, *Gospodăria țărănească de tip complex din Colinele Tutovei*).

Maria Comșa își bazează studiul atât pe piesele etnografice folosite în albinărit cât și pe terminologia uzitată în această ocupație, terminologie de origine latină, în cea mai mare parte. Despre confecționarea ceramicii, o altă ocupație străveche a poporului român, oferă date materialul semnat de Feodosia Rotaru. Pe baza unei ilustrații bogate sînt descrise tipurile de cuptoare folosite în arderea ceramicii, diferitele forme de vase și ornamentica lor, pentru un număr de nouă centre de olari din județul Bacău, încă active și alte trei centre dispărute.

Ultimele pagini ale volumului sînt destinate prezentării unei recenzii și cronicii activității Secției de istorie pe anul 1979. Ne întrebăm de ce secțiile de etnografie și artă nu și-au prezentat, succint, roadele muncii lor.

„CARPICA”, XII, 1980, un volum cu materiale interesante, de referință, temeinic argumentate științific, atestă că în cadrul colectivului de specialiști al Muzeului județean de istorie și artă Bacău există preocupări majore în ce privește cercetarea științifică, preocupări izvorite din dorința de a contribui în mod substanțial la mai buna cunoaștere și valorificare a istoriei și etnografiei zonei.

ANGHEL PĂVEL